

BAROKNÍ DOBA

Společnost a podnikání v období baroka

učebnice str. 18 a 19

V případě manufak-
tur rozlišujeme
**manufaktury
rozptýlené
a soustředěné.**

V těch rozptýlených
probíhaly jednotlivé
fáze výroby v různ-
ných dílnách, jež
mohly být od sebe
i poměrně vzdálené.
V soustředěné ma-
nufaktuře byl celý
výrobek vytvářen na
jednom místě.

Uveď důvody, proč
je druhý typ výroby
výhodnější.

- 1**
- Společnost v barokní době se stále dělila na vrstvy a
 - Problémem státních hospodářství 17. a 18. století byly vysoké náklady na Řešení špatné hospodářské situace nabízel
 - **Evropský kolonialismus** (*vysvětli pojem*):
.....
.....
 - Rozvíjel se **dálkový obchod**. Evropané z Afriky dováželi:

2

Klášter sv. Františka
v Limě

S rozšiřováním kolo-
niálního panství se
ve světě šířil i ba-
rokní sloh a v kolo-
niích získával svou
osobitou podobu.
Rozmanité barokní
stavby se proto vy-
skytují též
v Latinské Americe
či v Asii (například
v Indii nebo na
Filipínách).

Co znamená pojem
Latinská Amerika
a kde se nalézá?
Zjisti v jiných zdro-
jích, kde leží Lima
a čím je významná.

Vyobrazení lékaře ze 17. stol.

Vyhledej na vyobrazení lékaře. Urči, jaká byla jeho specializace. Odhadni, ke které společenské vrstvě lékař a jeho pacienti patřili. Co lze na základě obrázku vyvodit o tehdejších léčebných metodách?

3

Chci si poznamenat:

Pod křídly orla vítězí lev

učebnice str. 20 a 21

- 1** • **Jezuitský řád** prosazoval obnovení katolické víry. Mezi klady působení jezuitů patří
- K záporům řadíme
- Slávu českých zemí v zahraničí proslavily výrobky pocházející z
- výroby. Patřilo k nim např.
- **Robotní patent Leopolda I.** uzákoňoval

2 **Mariánské sloupy** byly oblíbeným prvkem barokní doby. Mariánský sloup na Staroměstském náměstí v Praze byl považován za duchovní střed Evropy. Byl vysvěcen 13. července 1652 za přítomnosti samotného císaře Téměř 14 metrů vysoký sloup nesl dvoumetrovou pozlacenou sochu Panny Marie. Stal se výrazem snahy o opětovné upevnění víry v českých zemích.

Některé mariánské sloupy bývaly stavěny z vděčnosti Bohu po skončení epidemií. Proto je zároveň označujeme jako tzv. morové sloupy.

Pražský mariánský sloup byl r. 1918 stržen. Část české společnosti jej totiž pokládala za pomník vítězství Habsburků na Bílé hoře. Vypočítej, jak dlouho tento sloup stál.

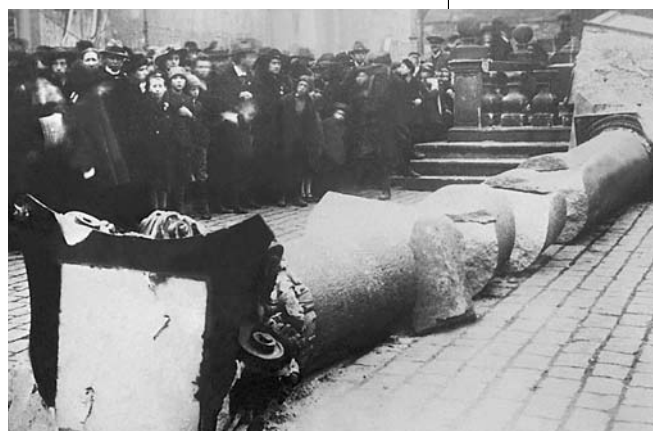
.....

Kterou jinou sochu slavné postavy české historie lze na dobovém snímku poznat?

.....

Mariánský sloup na Staroměstském náměstí v Praze

3 Chci si poznamenat:

1637–1657
Vláda Ferdinanda III. v habsburské monarchii

1657–1705
Vláda českého a uherského krále Leopolda I.

1680
Leopold I. vydal první robotní patent pro Čechy v rámci habsburské monarchie.

1705–1711
V habsburské monarchii vládl Josef I., syn Leopolda I.

1711–1740
Po smrti Josefa I. se stal vládcem habsburské monarchie jeho bratr Karel VI.

1713
Robotní patent začal platit také na Moravě.

Najdi v jiných zdrojích významy slova **patent**.

DOBA OSVÍCENSTVÍ

Marie Terezie a Josef II. – matka a syn reformují monarchii

učebnice str. 36 a 37

1740–1780

Vláda Marie Terezie v habsburské monarchii

1780–1790

Vláda Josefa II.

1781

Josef II. vydal toleranční patent a patent o zrušení nevolnictví.

1790–1792

Vláda Leopolda II.

Leopold II.

původně vládl jen v Toskánsku, kde zavedl řadu reforem. Po smrti bratra Josefa převzal vládu v celé habsburské monarchii. Brzy poté odvolal některé Josefovy reformy, aby uklidnil šlechtu a církev. Toleranční patent i zrušení nevolnictví ovšem zůstaly v platnosti.

Toleranční patent

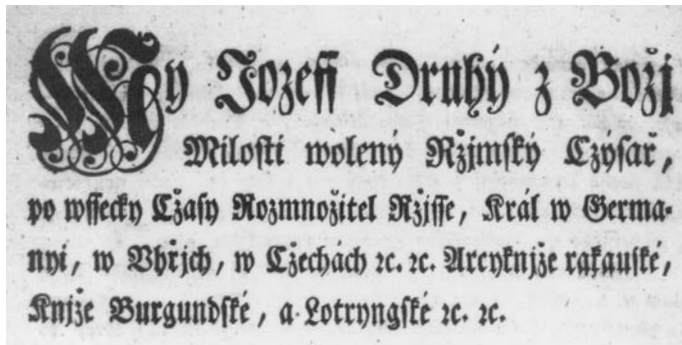
nepřinesl úplnou náboženskou rovnoprávnost. Nekatolické kostely nesměly mít zvony a věže (proto jim říkáme modlitebny), ani nemohly být budovány na hlavních ulicích. Protestanti nadále platili příspěvek katolickému knězi a neměli stejná práva jako katolíci. K jejich občanskému zrovnoprávnování docházelo postupně, až do 60. let 19. století.

- 1**
- **Marie Terezie** zdělila **nástupnické právo** po svém otci
Její manžel se stal
 - Mezi **důvody reforem** Marie Terezie patří
 - **Reformy Marie Terezie**
v oblasti úřední –
v zemědělství –
v evidenci obyvatelstva –
ve školství –
 - **Reformy Josefa II.**

Toleranční patent povoloval

Patent o zrušení nevolnictví umožnil

2

Úvodní slova patentu o zrušení nevolnictví

Ověř si, zda dokážeš přečíst tištěné písmo z 18. století. V textu se píše o císaři

Přepiš první dva řádky:

Nápověda: písmeno z má dole kličku, *w* znamená naše *v*, *rž* je *ř*, *cz* je *c*, *cž* je *č*, dva poslední malé znaky se čtou latinsky *et cetera* a znamenají „a tak dále“.

3

Chci si poznamenat:

Naskenuj QR kód nebo zadej 719 018 a procvičuj si více na www.skolasnahledemcz.

Americký zvon svobody

učebnice str. 38 a 39

- 1**
- Evropané odcházeli natrvalo do Severní Ameriky z důvodů
 - **Nespokojenost osadníků** s nadvládou zapříčiňovaly
 - **Válka za nezávislost** vedla ke vzniku
Jejich státním zřízením se stala v čele s
George Washington byl

- 2** Ústava USA uzákonila, kdo ve státě vykonává státní moc.
Prostuduj si schematické rozčlenění státní moci. Pak podle něho doplň správná slova do vět.

státní moc v USA

moc zákonodárná
Kongres

moc výkonná
prezident a federální vláda

moc soudní
Nejvyšší soud

Státní moc v USA byla rozdělena na na sobě nezávislé části. Zákony přijímal

Vládu vykonával a

Konečné slovo v soudních sporech měl

Zamysli se, proč bylo důležité, aby všechny části státní moci nemohl řídit jeden člověk či jedna instituce.

Zjisti, zda v USA platí toto schéma rozdělení státní moci dodnes.

- 3** Chci si poznamenat:

1773
Bostonským pitím čaje zahájen odpor amerických osadníků proti Británii

4. 7. 1776
Ve Filadelfii byla vyhlášena nezávislost USA.

1783
Británie uznala nezávislost Spojených států amerických.

1787
Schválena Ústava USA

Indián z kmene Arapahů

Domorodí obyvatelé Ameriky čelili přílivu technicky mnohem vyspělejších bílých přistěhovalců. Území indiánských kmenů se postupně zmenšovalo, přičemž spory o půdu mívaly nezřídka ozbrojenou podobu. V dnešní době žije část původních obyvatel USA ve městech (kde se přizpůsobili životu ostatních Američanů) a část v tzv. **indiánských rezervacích**. Ty zauímají přes 2 % území USA.

S pomocí slovníčku pojmů zjisti, co vše může znamenat pojem **rezervace**.

1817

Údajné nálezy Rukopisů královédvorského a zele-nohorského

Fidlovačka byla oblíbená jarní slav-nost pražských šev-ců. Její název je od-vozen od ševcov-ského nástroje *fi-dlovačka*, který se používal k hlazení (fidlování) kůže při výrobě obuvi.

V době první světo-vé války, v kruté at-mosféře ničení a smrti, si lidé více než kdy jindy uvě-domovali, co pro ně znamenají slova o rodné zemi, o domově a obyčej-ných, a tím krás-ných věcech. Píseň *Kde domov můj?* pro ně dostala vznešený obsah. Po vzniku samostatné-ho Československa se první sloka písne stala součástí čes-koslovenské hymny.

František Škroup

František Škroup (1801–1862) byl významným českým dirigentem a hu-debním skladate-lem. Složil mimo ji-né první českou operu *Dráteník*.

NÁRODNÍ OBROZENÍ

Kde domov můj?

učebnice str. 66 a 67

- Píseň **Kde domov můj?**, opěvující krásy vlasti, poprvé zazněla roku ve hře Autorem textu byl , hudbu složil
 - Někteří obrozenci ve snaze dodat českému národu sebevědomí vytvořili dva padělky hrdinských básní Rukopis a
 - Autorem díla **Dějiny národu českého v Čechách a v Moravě** je Zachycuje v něm české dějiny od jejich počátků po nástup Habsburků na český trůn, tedy do roku

- Fidlovačka aneb Žádný hněv a žádná rvačka** je celý název divadelní hry, která byla poprvé uvedena ve Stavovském divadle v Praze. Píseň v ní zpívá slepý houslista Připrav si se spolužáky dramatizaci této části divadelní hry. Zapiš, v jakém příbuzenském poměru byla Bětuška a Mareš.

Výjev sedmý (Obraz čtvrtý)

Šedivý, slepý Mareš, houslista; veden Bětuškou, ježto si na druhé ruce lesní roh nese. – Hned po nich z předu dráb a ze zadu jiní posluchači, kteří se okolo Mareše zastaví.

MAREŠ: Hled', abychom se někde usadili.

BĚTUŠKA: Tamto je pěkný kámen, dědečku. Pojd'te! Já vedle vás postojím. (*Vede ho ku předu.*)

DRÁB: Nu, tak tedy, starý! Měj se k tomu! Zadělej něco řádného!

MAREŠ: (*posadí se*)

Mnoho neumím – neumím – co ale dám, jde ze srdce. (*Zpívá.*)

Kde domov můj?!

Kde domov můj?!

Voda hučí po lučinách,
bory šumí po skalínách,
v sadě skví se jara květ –
zemský ráj to na pohled!

A to je ta krásná země –
země česká – domov můj.

Země česká – domov můj!

(*Dohrávka – Bětuška na roh – Mareš na housle.*)

Kde domov můj?!

Kde domov můj?!

V kraji znáš-li bohumilém
duše outlé v těle čilém,
mysl jasnou, znik a zdar,
a tu sílu, vzdoru zmar:
To je Čechů slavné plémě –
mezi Čechy – domov můj,
mezi Čechy – domov můj!

DRÁB: Dobře tak, starý, dobře! (*Oči si utírá.*) Až mě to pod klapkama zašimralo.

Já si tě vezmu do paměti.

- Chci si poznamenat:

Naskenuj QR kód nebo zadej 719 030
a procvičuj si více na www.skolasnahledemcz.

Rok revolucí

učebnice str. 70 a 71

- 1**
- Vypuknutí revolucí v roce 1848 ovlivnily mimo jiné tyto příčiny:
 - Mezi evropské země, v nichž došlo v roce 1848 k revolucím, patří
 - Požadavky rozšíření volebního práva a zlepšení postavení dělníků náležely k cílům revoluce ve
 - Sjednocení země žádali a
 - **Bonapartismus** je

Ieden 1848

Začala revoluce na Sicílii a v severní Itálii.

23.–26. 2. 1848

Propuknutí revoluce v Paříži

18. 3. 1848

Revoluce v Berlíně

13.–15. 3. 1848

Nepokoje ve Vídni

2

- hranice států
- hranice Německého spolku
- hranice mezi Lombardií a Benátskem (součástí habsburské monarchie)
- město
- franc. – francouzské území
- osman. – osmanské území
- 1 Parma
- 2 Modena
- 3 Toskánsko

Jan Josef Václav Radecký z Radče, rakouský vojevodce českého původu

V severní Itálii potlačil v roce 1849 ve věku svých 83 let národní hnutí za sjednocení Itálie, a uhájil tak severoitalské provincie pro habsburskou monarchii.

Radecký prý do Čech přivezl recept na klasický řízek.

Červeně vyznač hlavní revoluční střediska v Evropě roku 1848.

Barevně odliš jednotlivé státy a oblasti tehdy rozdrobené Itálie.

Modře vyznač hranice Německého spolku.

Napiš a na mapě zakroužkuj název města, ve kterém se v roce 1848 sešel sněm jednajících o sjednocení Německa.

Uveď s pomocí lišty, který stát ovládal severní část Apeninského poloostrova.

3

Chci si poznamenat:

PRVNÍ SVĚTOVÁ VÁLKA

Konec starého světa

učebnice str. 140 a 141

- 1**
- Roku 1917 vstoupily do první světové války na straně Dohody
 - V roce **1918** byly poraženy **Ústřední**
 - O poválečném uspořádání světa rozhodovala mírová
 - **Společnost národů** byla založena s cílem

- 2**
- Úřady oznámily, že jen půl kilogramu brambor týdně na osobu vydává se nyní v Českých Budějovicích. Tato dávka asi až do nové sklizně nebude zvětšena, spíše ještě zmenšena, což ovšem působí v rodinách veliké starosti. O náhradě za brambory obyvatelstvo zdejší dosud nic neslyší. (Článek v českobudějovických novinách, r. 1918)

Fronta na bramborovou nať v Německu r. 1917

Železniční vagon francouzského maršála Focha [foše], ve kterém podepsali zástupci Německa a Francie příměří, jímž skončila první světová válka.

Jaké problémy museli řešit obyvatelé Českých Budějovic v roce 1918?

Kdo rozhodoval o množství přidělených potravin?

Odhadni, k čemu mohla být využita bramborová nať na obrázku, která je ve větších dávkách smrtelně jedovatá.

Zdůvodni, proč měla Evropa na konci války problém s nedostatkem potravin.

- 3** Chci si poznamenat:

duben 1917
Vstup USA do války

11. 11. 1918
Kapitulací Německa skončila první světová válka.

1919–1920
Zasedala pařížská mírová konference.

Mezinárodní **Den válečných veteránů** se každoročně slaví 11. listopadu. Zdůvodni, proč bylo pro jmenovaný svátek vybráno právě toto datum.

Jiří Šams [šams] (1972–2015), český veterán z vojenské mise v Afghánistánu

Poslední roky války poznamenaly na některých místech českých zemí tzv. **hladové bouře**. Nedostatek potravin dodávaných od r. 1915 prostřednictvím přidělového systému vyhnal do ulic muže, ženy i děti. Např. v dubnu 1917 zastřelili vojáci zasahující proti protestujícím občanům v Prostějově 24 osob včetně několika dětí.

